

Aika 17.06.2024, klo 08:15 - 08:42

Paikka Hybridikokous: Varsinais-Suomen liitto/Teams

Käsitellyt asiat

- § 55 Kokouksen avaus ja sen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 56 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 57 Työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 58 Seuraava kokous**
- § 59 Vastine Vaasan hallinto-oikeudelle valitukseen maa-aineslupapäätöksestä Loimaan Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella**
- § 60 Lausunto ehdotuksesta Varsinais-Suomen ja Satakunnan merkittäviksi tulvariskialueiksi**
- § 61 Lausunto Mynämäen Saartennokkaan vireillä olevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**
- § 62 Lausunto Naantalın Luolalaan suunnitellun vedyn ja ammoniakın tuotantolaitoksen YVA-selostuksesta**
- § 63 Lausunto Naantalın Asemanseudun asemakaavanmuutoksen luonnoksesta**
- § 64 Lausunto Raision Myllypellon koulun asemakaavanluonnoksesta**
- § 65 Lausunto Ruskon Ketunluolan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen luonnoksesta**
- § 66 Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen**
- § 67 Mahdolliset muut asiat**
- § 68 Kokouksen päättäminen**

Saapuvilla olleet jäsenet

Juha Rantasaari, puheenjohtaja
Riitta Lehtinen, etänä, 1. varapuheenjohtaja
Esko Kiviranta, etänä
Marko Lindberg, etänä
Mari Mikkola
Juhani Pilpola, etänä
Kaisa Vallavuori, etänä

Muut saapuvilla olleet

Ulla Achrèn
Eeva-Johanna Eloranta, etänä
Pekka Kuusisto
Ville Valkonen
Heikki Saarento, suunnittelujohtaja, esittelijä
Karoliina Abrahamsson, assistentti, sihteeri
Timo Juvonen, erikoissuunnittelija
Kristina Karppi, erikoissuunnittelija
Virpi Mamia, maakunta-arkkitehti

Poissa

Satu Kottonen, paikkatietosuunnittelija
Arttu Koskinen, kaavasuunnittelija
Ella Törmälä

Allekirjoitukset

Juha Rantasaari
Puheenjohtaja

Karoliina Abrahamsson
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

17.06.2024

Juha Rantasaari

§ 55

Kokouksen avaus ja sen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaoston puheenjohtaja avaa kokouksen. Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 56

Pöytäkirjan tarkastaminen

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön (2022) 136 § mukaan ”Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitusjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.” Maakuntahallitus on kokouksessaan (31.3.2014 § 37) ottanut käyttöön pöytäkirjan sähköisen tarkastamisen.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää tarkastaa maankäyttöjaoston pöytäkirjat sähköisesti.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

§ 57

Työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Lähetetty esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi. Mahdolliset muut asiat käsitellään kohdassa "Mahdolliset muut asiat".

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

§ 58

Seuraava kokous

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaoston seuraava kokous on 26.8.2024 kello 8:15.

Päätös

Sihteeri laittaa alustavat kalenterivaraukset Maankäyttöjaoston 26.8.2024 kokoukseen, sekä Maakuntakaavan ohjausryhmän kokoukseen 8.10.2024.

Päätös täydennetyn ehdotuksen mukaisesti.

§ 59

Vastine Vaasan hallinto-oikeudelle valitukseen maa-aineslupapäätöksestä Loimaan Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella

VSLDno-2024-284

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Juvonen

timo.juvonen@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija

Vaasan hallinto-oikeus on lähettänyt vastinepyynnön 30.5.2024 valitukseen maa-aineslupapäätöksestä Loimaan Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella.

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto on 23.10.2023 käsitellyt Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukaisesta luvasta maa-ainesten ottamisessa ja suoja-alueääräyksistä poikkeamisesta Virttaankankaalla Loimaalla suunnittelujohtajan antaman lausunnon.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Varsinais-Suomen liitto antaa Vaasan hallinto-oikeudelle vastineenaan valitukseen maa-aineslupapäätöksestä Loimaan Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella 23.10.2023 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle antamansa lausunnon.

Virttaankankaan tekopohjavesilaitos on strategisen tärkeä koko seudun raakaveden tuotannolle. Sen suoja-alueen asettamiselle on punnitut perusteet, eikä poikkeamia tulisi hakea muutoin kuin erittäin perustelluista syistä sekä varovaisuusperiaatetta ja huolellisia hallintotapoja noudattaen. Ottoalueen lähimmän vedenottamon eli kaivoalueen kolme tuotantokaivoa sijaitsevat noin 250 metrin etäisyydellä ottamisalueesta.

Maakuntakaavassa kohdealueet ovat Virttaankankaan vedentuotannolle olennaisella pohjavesialueella ja osittain, koillisreunaltaan myös geologisesti arvokkaan muodostuman, harjun kohdalla. Tämä on lupa-anomuksen aineistoissa tunnistettu, joskin käytetty maakuntakaavaote on kymmenen vuotta vanha eli se olisi ollut syytä päivittää ajantasaiseen maakuntakaavayhdistelmään.

Pohjavesialueen suunnittelumääräyksen mukaan "Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyttä ei vaaranneta. Vesiensuojeluviranomaisille on suunnittelu- ja rakentamistoimenpiteiden yhteydessä varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen." Geologisesti arvokkaiden alueiden suojelumääräyksen mukaan "Alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä alueella sijaitsevan, geologisesti arvokkaan muodostuman suojeluun ja hoitoon." Kumpikin merkintä ja niiden määräykset ovat uusimmasta LAVMK-vaihekaavasta vuodelta 2021 eli ne on tarkistettu ja päivitetty hiljattain.

Suunnittelumääräyksen mukaisesti Varsinais-Suomen liitto tukeutuu lupa-asiassa vesiensuojeluviranomaisten asiantuntemukseen: Varsinais-Suomen ELY on valituksessaan Turun hallinto-oikeudelle esittänyt kattavat perustelut sille, että maa-aineksen otto alueella voi mahdollisesti aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia pohjaveteen. Turun seudun vesi Oy on lisäksi kaikkiin esitettyihin perusteisiin yhtynyt tuolloin. Turun hallinto-oikeus viittaa perusteluissaan muun muassa ympäristöministeriön julkaisuun maa-ainesten kestävästä ottamisesta vuodelta 2020, jossa todetaan että ”Pohjavedenottamon suoja-alueille voidaan tehtyjen tutkimusten perusteella ja yleistä varovaisuusperiaatetta noudattaen asettaa muun muassa seuraava soran ottamisalueiden sijoittamista koskeva tavoite: lähisuojavyöhykkeillä ottamistoimintaa tai jälkihoitamattomia ottamisalueita ei saisi olla lainkaan.”

Varsinais-Suomen liitto ei puolla poikkeuksen myöntämistä maa-aineksen ottoon Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella. Edelleen liitto esittää, että merkittävä paino asian ratkaisemisessa annetaan vesiensuojeluviranomaisten näkemyksille.

Lisäksi maakuntakaavan arvokkaan geologisen alueen suojelumääräys estää maa-ainesten oton, eikä ottotoiminta saa ulottua geologisesti arvokkaalle alueelle. Nyt esitetty suunnitelma on kaventamassa suojeltua harjun osaa ja on siten maakuntakaavan vastainen.

Päätös

Mari Mikkola ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn ajaksi.

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Esteellisyys

Mari Mikkola / Turun Seudun Veden hallituksen jäsen.

Tiedoksi

Lausunnon saaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

§ 60

Lausunto ehdotuksesta Varsinais-Suomen ja Satakunnan merkittäviksi tulvariskialueiksi

VSLDno-2024-144

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Juvonen

timo.juvonen@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt 21.3.2024 lausuntoa tulvariskien hallinnan suunnittelun alustavasta arvioinnista 17.6.2024 mennessä. Arvio koskee vesistö- ja merivesitulvia Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tarkistanut arvioinnit vesistöjen ja merenpinnan noususta aiheutuvista tulvariskeistä Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla ja valmistellut ehdotuksen alueista, joilla tulvariski voi olla merkittävä. ELY-keskusten ehdotusten perusteella maa- ja metsätalousministeriö nimeää merkittävät tulvariskialueet ja asettaa niille tulvaryhmät maakunnan liiton ehdotuksesta.

Merkittävälle tulvariskialueelle laaditaan tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä vesistöalueittaiset suunnitelmat tulvariskien estämiseksi ja vähentämiseksi. Nyt nähtävillä oleva ehdotus koskee vesistö- ja merivesitulvia. Tämän arvioinnin lisäksi alueen kunnat arvioivat hulevesistä, eli sade- ja sulamisvesistä aiheutuvat tulvariskit taajamissa.

Ehdotuksen lisäksi suunnittelun aikaista osallistumista, tiedottamista ja kuulemista on kuvattu erillisellä asiakirjalla "Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelun osallistuminen, tiedottaminen ja kuuleminen".

Ehdotus merkittäviksi tulvariskialueiksi sekä ehdotuksen tausta-asiakirjat eli vesistöalueille laaditut tulvariskien alustavat arvioinnit sekä tausta-asiakirja tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelusta ovat nähtävillä sähköisesti internetsivustolla. Kuulemisaineistoa voi hakea [vesi.fi](http://www.vesi.fi) -sivulta kunnan, maakunnan tai vesistöalueen perusteella.

Lisätietoja: <http://www.vesi.fi/trh>

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa ehdotuksesta Varsinais-Suomen ja Satakunnan merkittäviksi tulvariskialueiksi seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto on oman alueensa tulvaryhmän muodollisena puheenjohtajana osallistunut aktiivisesti tulvaryhmän toimintaan ja tulvariskialueen määrittelyyn.

Varsinais-Suomen liitto pitää lausuntopyynnössä esitettyä ehdotusta Varsinais-Suomen tulvariskialueeksi perusteltuina, mutta samalla korostaa, että hallintasuunnitelman tulvariskialue ja sen raja-alue kattaa vain valtakunnallisesti merkittävät tulvariskialueen. Meri- ja rannikkoalueiden suunnittelussa ja kehittämisessä tulee aina kokonaisvaltaisesti arvioida ranta-alueiden riskit myös valtakunnallisesti merkittäviin tulvariskialueisiin kuulumattomilla alueilla. Lisäksi alueellisessa tulvariskitoiminnassa on otettava huomioon eri tulvatilanteiden kerrannaisvaikutukset, esim. hulevesitulvien ja vesistötulvien yhteistilanteet. Samoin tämä asia on otettava huomioon tulvariskialueista viestittäessä ja asioiden julkisuuteen tuomisessa.

Varsinais-Suomen liitto pitää tulvariskien hallintasuunnitelman ympäristöselostuksen lähtökohtia, tavoitetta ja valmistelua riittävänä.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Lausunnon saaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue.

§ 61

Lausunto Mynämäen Saartennokkaan vireillä olevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VSLDno-2024-235

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Juvonen, Kristina Karppi

timo.juvonen@varsinais-suomi.fi, kristina.karppi@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija, erikoissuunnittelija

Liitteet

- 1 LIITE Saartennokan hankealueen sijainti
- 2 LIITE Saartennokan alustava voimalasijoittelu
- 3 LIITE Saartennokan hankerajaus maakuntakaavan päällä
- 4 LIITE tuulivoimalan rakenne ja mitat

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt 13.5.2024 Varsinais-Suomen liiton lausuntoa Neoen Renewables Oy:n Saartennokan tuulivoimahanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 17.6.2024 mennessä.

Hankkeen kuvaus ja sijainti

Neoen Renewables Finland Oy (Neoen) suunnittelee Saartennokan tuulivoimahanketta Mynämäen kuntaan. Tuotantoalue sijaitsee noin 15 kilometrin etäisyydellä Mynämäen keskustajamasta koilliseen. Alue rajautuu Nousiaisen kuntaan ja Pöytyän kuntaraja on lähimmillään 1,5 kilometrin päässä alueesta.

Tuulivoimahanke muodostuu 9–13 tuulivoimalasta. Niiden yksikköteho on enintään 10 MW, ja hankkeen nimellisteho on enintään 130 MW vuodessa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m, ja roottorin halkaisija 180 m. Tuotantoalueen pinta-ala on noin 1 800 ha.

Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat yhdystiet, voimaloiden väliset huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille, sähkönsiirto tuotantoalueelta ja sähköasemat. Hanke on suunniteltu liitettäväksi valtakunnan sähköverkkoon Fingridin 110 kV johtoon Mynämäellä johdonvarsiliittimellä (11 km) tai Nousiaisten uuteen suurjännitelinjaan (24 km). Sähkönsiirtoa varten rakennetaan uusi 110 kV voimajohto. Sähkönsiirtoreitit sijaitsevat Mynämäen ja Nousiaisten kuntien alueilla. Voimalaan liittyvien kaikkien oheisrakenteiden yhteistä bruttopinta-alaa ei YVA-ohjelmassa kerrota, eikä myöskään sitä, paljonko ne edellyttävät metsän kaatamista. Maa-alueet ovat enimmäkseen yksityisten maanomistajien omistuksessa. Alue on suovaltaista metsä- ja kalliomaata.

YVA-menettely ja kaavoitus

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa (YVA-ohjelma) esitetään kuvaus tuotantoalueen nykytilasta ja esitellään ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA-menettely) arvioitavat toteutusvaihtoehdot. YVA-ohjelman tärkein tehtävä on kuvata, miten hankkeen vaikutuksia on tarkoitus arvioida ja mitä selvityksiä hankkeelle laaditaan vaikutusten arvioimiseksi. Arviointityön tulokset esitetään YVA-

selostuksessa, joka julkaistaan selvitystyön ollessa valmis arviolta keväällä 2025. YVA-menettelyn rinnalla etenee tuulivoimahankkeen osayleiskaavoitus. YVA-menettely ja osayleiskaavoitus sovitetaan yhteen mm. yhteisten luonto- ja ympäristöselvitysten sekä vaikutusarviointien osalta.

Arvioitavat vaihtoehdot

Saartennokan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan tuulivoiman osalta kahta vaihtoehtoa (VE1 ja VE2) sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä (VE0). Tuulivoimahankkeen toteutusvaihtoehdossa VE1 tuotantoalueelle rakennetaan 9 tuulivoimalaa ja toisessa vaihtoehdossa VE2 13 voimalaa. Lisäksi sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa (VEA ja VEB). Sähkönsiirto toteutetaan alustavan suunnitelman mukaan 110 kV ilmajohdolla, joka liitetään sähköverkkoon Nousiaisen Ristiojassa (Fingrid 110 kV) (VEA) tai 110 kV johdolla, joka liittyy 110 kV johtoon Nousiaisten Rekoisten sähköasemalla (VEB).

Mynämäen kunnan verkkosivuilta löytyy tarkempia lisätietoja hankkeesta.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa seuraavan lausunnon Neoen Renewables Finland Oy:n Mynämäen Saartennokan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta:

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että Saartennokan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma on laaja, ja siinä on kuvattu myös Varsinais-Suomen maakuntakaavan merkinnät.

Keskeinen haaste maakuntakaavan kannalta on se, että Saartennokan tuotantoaluetta ei ole osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi yli 10 voimalan tuulivoimaloiden alueeksi Varsinais-Suomen tuulivoimavaihemaa- ja maakuntakaavassa. Varsinais-Suomen liitto katsoo kuitenkin, että TVVK:ssa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolisia sijainteja voidaan pitää soveltuvina enintään 9 voimalan hankkeille sekä ympäristön ehdot huolellisesti tutkien. Tuulivoiman soveltuvuus ja yhteensovittaminen muuhun maankäyttöön tulee selvittää kuntakaavoituksella, kuten tässä hankkeessa tehdäänkin. Pienempien energiahuollon kohteiden luonne maakuntakaavassa on esimerkinomainen eli kaavassa osoitetut sijainnit eivät ole muita mahdollisia sijainteja pois sulkevia toisin kuin suuremmat tuulivoimaloiden alueet. Mikäli Saartennokan tuulivoimahankkeessa ylitetään 9 voimalan enimmäismäärä, on se voimassa olevan maakuntakaavan vastainen.

Hankealue sijoittuu maakuntakaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Alueen keskellä on Rautsuon soidensuojelun täydennysohjelman alue. Rautsuolta itään, yli puolet hankealueesta on myös maakuntakaavan matkailun, retkeilyn ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue. Alueen pohjoisosan läpi on merkitty ohjeellisen ulkoilureitin linjaus. Etelässä alue rajautuu Kurjenrahkan kansallispuiston luonnonsuojelu- ja Natura-alueeseen sekä Takkulan pohjavesialueeseen, jolla sijaitsee myös vedenottamo. Luonto- ja ympäristöarvojen osalta hanke onkin ristiriitainen, kun alue rajautuu välittömästi useaan suojelualueeseen, ja Rautsuo jää hankealueen keskelle. Niin kutsutun

reunavaikutuksen takia luonnon monimuotoisuus ja ennallistamisen potentiaalit ovat runsaita juuri suojelualueiden reunavyöhykkeillä, ja niiden vaalimiseen olisi hyvä kiinnittää erityisen tarkkaa huomiota. Alueelle on lisäksi vireillä luonnonsuojelujärjestöjen käynnistämä Lounaismaan kansallispuistohanke. Alue on Etelä-Suomen mittakaavassa poikkeuksellinen valtionmaiden luonnonsuojelualueiden kokonaisuus.

Varsinais-Suomen liitossa tehdään maatuulivoiman päivitysselvitystä. Tuulivoimaloiden koot ja tehokkuudet ovat kasvaneet huomattavasti sitten tuulivoimavaihe- ja maankäytön taustalle 2010–2011 tehdyn selvityksen. Tuolloin voimaloiden keskimääräinen kokonaiskorkeus oli 150 metriä, ja nyt se on kaksinkertaistunut 300 metriin. Voimaloiden tilatarpeet ja maisemavaikutukset ovat lisääntyneet. Päivitysselvitys Varsinais-Suomesta valmistuu kuluvan vuoden loppuun mennessä. Useissa muissa maakunnissa, joissa maatuulivoimaa on selvitetty viime vuosina, on päädytty maakunnallisesti merkittävän voimalan rajan laskemiseen kahdeksaan tai seitsemään myllyyn juuri voimaloiden kasvaneiden kokojen ja vaikutusten vuoksi.

Varsinais-Suomen liitto pitää Saartenokan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointia hyvin keskeisenä ja odottaa mielenkiinnolla nyt käynnistyneen YVA-ohjelman tuloksia. Lisäksi liitto tähdentää, ettei maakuntakaava mahdollista maakunnallisesti merkittävää, yhdeksää voimalaa suurempaa kokonaisuutta.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Lausunnon saaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue.

§ 62

Lausunto Naantalın Luolalaan suunnitellun vedyn ja ammoniakın tuotantolaitoksen YVA-selostuksesta

VSLDno-2024-288

Valmistelija / lisätiedot:

Kristina Karppi

kristina.karppi@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija

Liitteet

- 1 GNE hankealueen sijainti Naantalın Luolalassa
- 2 GNE hankealue maakuntakaavan päällä
- 3 GNE vaikutusten arvioinnin tiivistelmätaulukko
- 4 GNE laitoksen yksinkertaistettu prosessikaavio
- 5 GNE laitoksen 1_5 km konsultointivyöhyke

V-S Ely-keskus pyytää Varsinais-Suomen liiton lausuntoa Green North Energy Oy:n suunnitteleman vedyn ja ammoniakın tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arvioinnin selostuksesta 17.7.2024 mennessä.

Green North Energy Oy suunnittelee vihreän vedyn ja ammoniakın tuotantolaitosta Naantaliin, Luolalan teollisuusalueelle. Hankealue sijaitsee Naantalın kaupungin eteläosassa olemassa olevalla teollisuusalueella, noin 2 km Naantalın keskustasta kaakkoon ja noin 800 metriä Naantalın Satamasta itään.

Tuotantolaitoksen toiminta koostuu vetykaasun ja nestemäisen, vedettömän ammoniakın valmistuksesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Laitoksella tuotetaan enintään 45 000 tonnia vetyä ja siitä edelleen 210 000 tonnia ammoniakkia vuodessa. Ammoniakki kuljetetaan ensisijaisesti laivalla satamasta, jonne se siirretään putkilinjaa pitkin.

Laitoskokonaisuuteen kuuluvat elektrolyysi- ja ammoniakkilaitos sekä vety- ja ammoniakki-varastot. Vihreän ammoniakın tuotannossa käytettävä vety on tarkoitus tuottaa vihreällä sähköllä laitoksen yhteydessä. Ammoniakin ja vedyn lisäksi laitoksessa tuotetaan ammoniakın tuotantoprosessin vaatimaa typpikaasua. Prosessin sivutuotteina syntyy myös happea ja argonia sekä hukkalämpöä. Hankkeen tavoitteena on korvata fossiilisella maakaasulla tuotettua ammoniakkia kotimaassa tuotetulla vihreällä ammoniakilla. Ammoniakkia käytetään pääosin lannoitteiden tuotantoon.

Laitoksella suurin osa sähköenergiasta (noin 83 %) kuluu vedyn elektrolyysiprosessiin. Se voi kuluttaa sähköä maksimikapasiteetilla noin 1 870 GWh vuodessa. Tuotantolaitoksen tarvitsema sähkö tuotetaan uusiutuvista energialähteistä ja siirretään Fingridin sähköasemalta uudella 110kV kaapeliyhteydellä. Lisäksi on varauduttu kahteen 20 kV liittymään Naantalın Energian jakeluverkosta raakaveden pumppaamoa ja sataman lastaustoimintoja varten.

Hanke sijoittuu teollisuusalueeksi kaavoitetulle alueelle Nesteen säiliöalueen länsipuolelle. Laitosalueen pinta-ala on 11 hehtaaria. Lisäksi hankkeeseen sisältyy tieyhteyksiä, vesi- ja kemikaaliputket, jotka kulkevat osittain hankealueen ulkopuolella, sekä voimajohto pohjoispuolella olevaan kantaverkkojohtoon. Kun nämäkin rakenteet huomioidaan, on hankkeen kokonaisala yhteensä 15 hehtaaria. Koko hankealue raivataan ja rakennetaan. Alue on tällä hetkellä rakentamatonta kallioista metsää, ja se sijoittuu olemassa olevien teollisuuslaitosten väliin.

Vireillä oleva tuotantolaitos luokitellaan SEVESO-direktiivin mukaisesti suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaksi laitokseksi. Sen luokitus on turvallisuusselvityslaitos, mikä tarkoittaa sitä, että Green North Energyn täytyy laatia kattavaan riskinarviointiin perustuva turvallisuusselvitys. Ammoniakin ja vedyn varastointiin liittyy vuotoriski, jonka eri skenaarioita on mallinnettu. Lisäksi toimintaan liittyy palo- ja räjähdysriskit, joiden leviämistä on myös käsitelty riskinarvioinnissa. Tukesin alustava arvio määriteltävän konsultointivyöhykkeen laajuudesta on 1,5 km. Tälle alalle ei maankäytössä jatkossa saa sijoittaa herkkiä kohteita, kuten oppilaitoksia, hoivakoteja tai asutusta.

Tuotantolaitos on tarkoitus käynnistää vuoden 2028 aikana.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa seuraavan lausunnon Green North Energyn vedyn ja ammoniakin tuotantolaitoksen YVA-selostuksesta:

Kaavatilanteesta

Hankealueella on maakuntakaavan lisäksi sekä osayleiskaava että asemakaava, ja alue on osoitettu teollisuustoimintaan kaikilla kolmella kaavatasolla.

Varsinais-Suomen maakuntakaavayhdistelmässä hanke sijoittuu T-merkitylle teollisuustoimintojen alueelle. Määräyksen mukaan alue on tarkoitettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävään teollisuus-, varasto- ja vastaavaan käyttöön. Laajemmin hankealue ja sen ympäristö kuuluu teollisuuden ja logistiikan kehittämisen kohdealueelle. Lisäksi hanke on yhdistetyllä Turku-Naantali-Raision suoja- tai konsultointivyöhykkeellä. Tämä hanke kuuluu merkintään lukeutuviin SEVESO III -direktiivin eli vaarallisia aineita käsitteleviin kohteisiin. Maakuntakaavassa olevaa konsultointivyöhykettä ei kuitenkaan tunnisteta YVA-selostuksessa, ja se tulisi selostukseen vielä täydentää. Hankealueen välittömässä läheisyydessä on lisäksi suurjännitelinjojen merkintöjä, länsipuolella satama-alue, ja noin kilometri luoteeseen myös Luolalanjärven virkistysalue luontopolkuineen. YVA-selostuksessa viitataan virheellisesti myös k-merkittyyden maakaasuverkon merkintään. Siirtoyhteyden merkintä on kuitenkin poistunut Luonnon arvojen ja varojen vaihemaakuntakaavan myötä 2021, ja tämä tulee korjata vielä selostukseen.

Manner-Naantalin osayleiskaavassa hankealue sijaitsee T-merkityllä teollisuus- ja varastoalueella. Alue sijaitsee lisäksi vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin mukaisella konsultointivyöhykkeellä sekä Seveso III -konsultointivyöhykkeellä.

Asemakaavatasolla hanke sijoittuu Naantalin asemakaava-alueeseen AK-142, joka on vahvistettu vuonna 1985. Hankealueen tonttirajaus on merkattu asemakaavaan ja sijaitsee harmaalla teollisuusalueeksi (T-2) merkityllä alueella.

Vaikutuksista maankäytön suunnitteluun

Hankkeen toteuttamisen myötä maankäyttö muuttuu hankealueella, kun metsäinen kallioalue muuttuu ensin louhinta-alueeksi ja sen jälkeen teollisuusalueeksi. Alue on kuitenkin kaavoitettu teollisuusalueeksi ja sijaitsee käytössä olevien teollisuus- ja logistiikka-alueiden välissä. Suurin vaikutus maankäyttöön ja sen suunnitteluun aiheutuu toiminnan aiheuttamasta suuronnettomuuden vaarasta, joka rajoittaa suunnittelua alustavasti arvioituna 1,5 km etäisyydellä vedyn ja ammoniakin tuotantolaitoksesta

Laitoksella varastoidaan kemikaaleja laajamittaisesti, joten laitokselle osoitetaan arviolta 1–2 km konsultointivyöhyke, jonka sisälle rakennettaessa tai suunniteltaessa toimintaa täytyy konsultoida Tukesia. Vaikutus maankäytön suunnitteluun on merkittävä, sillä 1,5 km konsultointivyöhyke kattaa 500 hehtaaria maata, josta arviolta 180 hehtaaria ei ole kaavoitettu teollisuus- tai liikennealueeksi. 180 hehtaaria 105 hehtaaria lukeutuu Raision asemakaavattomalle alueelle, ja 75 hehtaaria Naantalin asemakaavoitetulle alueelle. Tälle potentiaalisesti kaavoitettavalle alueelle ei voida jatkossa sijoittaa herkkiä kohteita, kuten oppi- tai hoivalaitoksia ja asumista. Myös laitoksen melu rajoittaa maankäyttöä, mutta käytännössä sama rajoitus tulee konsultointivyöhykkeen kautta.

Muista merkittävistä vaikutuksista

Ammoniakin ja vedyn varastointiin liittyy vuotoriski, jonka eri skenaarioita on mallinnettu riskinarvioinnin raportissa. Lisäksi toimintaan liittyy palo- ja räjähdysriskit, joiden leviämistä on myös käsitelty riskinarvioinnissa. Ammoniakin vuototilanteessa ammoniakki leviää haitallisina pitoisuuksina enintään 373 m etäisyydelle vuotokohdasta. Ammoniakkisäiliön räjähdyksessä painevaikutus ylittää enintään 160 m etäisyydelle. Vedyn vuototilanteessa ei synny samanlaista haitallista pitoisuutta, koska vety ei ole terveydelle vaarallista muutoin kuin suurina määrinä suljetuissa tiloissa. Vedyn aiheuttamassa räjähdystilanteessa painevaikutus ylittää enintään 107 m etäisyydelle ja lämpövaikutusalue jää 57 metriin. Kemikaaleja käsitellään Tukesin ohjeiden mukaisesti ja alan standardeja noudattamalla. Selostuksen mukaan riskinhallintatoimenpiteet ovat laajat, ja todennäköisyys suuronnettomuudelle laitoksen elinkaaren aikana on todella pieni. Sosiaalisten vaikutusten keskiössä on kuitenkin suuronnettomuuden vaaran aiheuttama vaikutus mielikuviin ja turvallisuuden tunteeseen. Tätä arvioidaan voitavan hallita laadukkaalla tiedotuksella ja vuorovaikutuksella.

Ilmastovaikutuksista

Laitoksen normaalitoiminnassa syntyy suoria kasvihuonekaasupäästöjä vain hyvin vähän, rakentamisvaiheessa kylläkin hieman, myös maankäytön muutoksen eli

metsän hakkuun vuoksi. Selostuksessa arvioidaan kuitenkin, että hankkeen selvästi merkittävin ilmastovaikutus on positiivinen välillinen päästövähennys, joka syntyy uusiutuvalla energialla ja vety pohjaisella tekniikalla tuotetun ammoniakkin korvataessa ulkomailta tuotavaa maakaasusta valmistettua ammoniakkia. Ammoniakkia käytetään eniten lannoitteiden tuotannossa, ja lannoitteita valmistetaan Suomessa huomattavia määriä myös vientiin. Ammoniakin käyttö päästöttömän vesiliikenteen polttoaineena tulee myös kasvamaan. Lisäksi hankkeessa tuotettavaa vetyä riittää vähäpäästöisen raskaan liikenteen tarpeisiin.

Jotta laitoksen tuottama ammoniakki ja vety ovat päästöttömiä (vihreitä), tulee elektrolyysin valtava sähköntarve kattaa fossiilittomalla sähköllä. Suomalainen sähkömarkkinatilanne ja sen kehitysennusteet huomioiden tämä onkin varsin todennäköistä, mutta asia jää silti hiukan avoimeksi YVA-selostuksessa ja sitä voisikin kuvailla hiukan yksityiskohtaisemmin, myös osana arvioinnin epävarmuuksien lukua.

Toinen olennainen ilmastovaikutuksiinkin liittyvä seikka, joka jää selostuksessa hiukan liian avoimeksi, on laitoksen jäähdytysprosesseissa syntyvän hukkalämmön hyödyntäminen. Selostuksessa kuvataan, että prosesseissa syntyvä hukkalämpö pyritään hyödyntämään laitoksen lämmityksessä. Hukkalämpöä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös lämpöpumpun avulla kaukolämpöverkossa, teollisuusalueen muussa lämmöntarpeessa. Silti selostuksessa todetaan myös, että jollei hukkalämmön hyödyntämisessä onnistuta, ohjataan jäähdytysvesi takaisin mereen Kasinolahden kohdalla. Hukkalämmön hyödyntäminen tulisi kuitenkin suunnitella mukaan alusta pitäen.

Yhteenveto

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että ammoniakkin ja vedyn tuotantolaitoksen YVA-selostus on kokonaisuudessaan asianmukaisesti ja monipuolisesti tehty. Viitteet maakuntakaavamerkintöihin tulee kuitenkin korjata. Hanke on itsessään erittäin mielenkiintoinen ja kaikkien kaavatasojen mukainen. Maakuntakaavan näkökulmasta se toteuttaa erityisen esimerkillisesti teollisuuden ja logistiikan kehittämisen kohdealueen määräystä, jonka mukaan "Suunnittelulla tulee turvata ja edistää alueen kehittymistä korkeatasoiseksi ja tehokkaaksi yritysalueeksi." Hanke toteuttaa parhaimmillaan eurooppalaisen vihreän siirtymän tavoitteita erittäin hyvin, mutta sen sähkönsaantia ja hukkalämmön hyödyntämistä tulisi yksilöidä vielä hieman uskottavammin.

Päätös

Kaisa Vallavuori ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn ajaksi.

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Esteellisyys

Kaisa Vallavuori / Naantalin kaupunginhallituksen kehitys- ja henkilöstöjaston jäsen.

Tiedoksi

Lausunnon saaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastualue.

§ 63

Lausunto Naantalin Asemaseudun asemakaavanmuutoksen luonnoksesta

VSLDno-2024-211

Valmistelija / lisätiedot:

Virpi Mamia

virpi.mamia@varsinais-suomi.fi

maakunta-arkkitehti

Naantalin kaupunki on pyytänyt Varsinais-Suomen liitolta lausuntoa Naantalin asemaseudun asemakaavanmuutoksen luonnoksesta 3.6.2024 mennessä. Lausunnonle on saatu lisääikaa 17.6.2024 asti.

Naantalin kaupunki on käynnistänyt asemakaavoituksen uuden henkilöliikenteen rautatieaseman toteuttamiseksi.

Suunnittelualue sijaitsee Naantalin keskustan välittömässä läheisyydessä, Muumimaailman etäpysäköinnin ympäristössä. Suunnittelualuetta rajaavat lännessä ja etelässä Järveläntie ja Naantalin satamaraide.

Suunnittelualueella sijaitsee yksi nelikerroksinen asuinkerrostalo, jonka katutasossa on liiketiloja. Länsiosassa on myös markettyyppinen päivittäistavarakauppa ja siihen liittyen erikoisliikkeitä, mm. Alko ja apteekki. Marketin itäpuolella ratapihan eteläpuolella on laaja asfaltoitu pysäköintialue. Aluetta on käytetty viime vuosina Kailon saarella sijaitsevan Muumimaailman etäpysäköintiin. Suunnittelualueen pinta-ala on noin seitsemän hehtaaria.

Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa henkilöjunaliikenteen aloittaminen Naantalin asemalla sekä tavaravaunujen säilytysraiteen sijoittaminen aseman rata-alueelle. Tavoitteena on myös liikerakentamisen ja palveluiden lisääminen asema-alueella. Lisäksi tavoitellaan vähäistä asumisen täydennysrakentamista Presidentinkadun päähän. Kaavatyön tarkoitus on myös parantaa alueen liikenneyhteyksiä. Tavoitteena on muodostaa katuyhteys aseman alueelle sekä sujuvat jalankulku- polkupyöräreitit alueen sisälle.

Kaava-alueen suurin maanomistaja on valtio, joka omistaa rata-alueet. Kaavoitettava alue on vain pieneltä osin kaupungin omistuksessa. Muita alueen omistajia ovat Turun Osuuskauppa (S-marketkiinteistö) sekä As Oy Naantalin Asemanpuisto, joka omistaa asuin- ja liikekiinteistön (AL).

Asemakaavan toteuttaminen on tarkoitus käynnistää aseman, pysäköintialueiden sekä uuden kadun osalta välittömästi, kun asemakaava ja ratasuunnitelma vahvistuvat ja kun hankkeelle on valtion rahoitus. Asemakaavamutoksen mahdollistama kaupallisen rakennuksen laajennus ja ratapihan ylittävä jalankulkusilta on tarkoitus toteuttaa vaiheittain tarpeen mukaan.

Asemakaavasunnitelma toteuttaa voimassa olevia maakuntakaavoja sekä Manner-Naantalin osayleiskaavaa.

Asemakaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on pidetty 13.5.2024. Varsinais-Suomen liitto osallistui neuvotteluun.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa Naantalin asemanseudun asemakaavan muutosluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto kiittää Naantalin kaupunkia lausuntopyynnöstä ja toteaa, että Naantalin asemanseudun asemakaavoittaminen palvelemaan henkilöjunaliikennettä toteuttaa Varsinais-Suomen maakunnallisia sekä Turun kaupunkiseudun seudullisia tavoitteita kestävyttä edistävän liikennejärjestelmän kehittämisessä.

Liitto pitää erittäin tärkeänä, että asemanseutua suunniteltaessa jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuuteen ja käytettävyyteen kiinnitetään erityistä huomiota sekä näiden kulkumuotojen infrastruktuurin toteuttamista pidetään prioriteettien kärjessä heti suunnitteluprosessin alusta lähtien. Jalankulun ja pyöräilyn helppo kytkeytyminen osaksi joukkoliikenteen matkaketjuja palvelee joukkoliikennejärjestelmän toimivuutta käytännössä. Henkilöjunaliikennettä kehitettäessä tähän tulee kiinnittää erityistä huomiota niin kaupunkitilan ja kulkureittien saavutettavuudessa kuin laadussa. Asemanseutua halkovien kevyenliikenteen yhteyksien houkuttelevuus ja käytettävyys on osaltaan myös elinvoimakysymys Naantalin keskustalle kaupallisten palvelujen lisääntyessä asemanseudulla.

Liitto kannustaa Naantalia kehittämään asemanseutua paikkana, joka yhdistää kaupunginosia eri suunnista aseman ympärillä. Rata-alue lähtökohtaisesti on kaupunkirakenteessa estevaikutuksia herkästi synnyttävä kohta.

Päätös

Kaisa Vallavuori ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta asiakohdan käsittelyn ajaksi.

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Esteellisyys

Kaisa Vallavuori / Naantalin kaupunginhallituksen kehitys- ja henkilöstöjaston jäsen.

Tiedoksi

Lausunnon saaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue.

§ 64

Lausunto Raision Myllypellon koulun asemakaavanluonnoksesta

VSLDno-2024-183

Valmistelija / lisätiedot:

Virpi Mamia

virpi.mamia@varsinais-suomi.fi

maakunta-arkkitehti

Raision kaupunki on pyytänyt Varsinais-Suomen liitolta lausuntoa Myllypellon koulun asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnoksesta 1.9.2024 mennessä.

Raision tavoitteena on laatia asemakaava, joka mahdollistaa uuden yhtenäiskoulun rakentamisen.

Kaava-alue sijaitsee Raision kaupunginosien Pirilän ja Kerttulan raja-alueella, noin 1,5 km päässä Raision keskustasta. Kaava-alue on laajuudeltaan 11 hehtaaria. Alueen läheisyydessä virtaa Kuanoja.

Kaava-alue on kaupunkiseudun joukkoliikenneakselin varrella Raision tehtaiden ja entisen aseman välittömässä läheisyydessä sekä alle kilometrin päässä Varsinais-Suomen alueellisen junaliikenteen suunnitelmissa ja Varsinais-Suomen Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavassa osoitetuista Nuorikkalan ja Tikanmaan-Paikkarin uusista raideliikennepaikoista.

Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta. Asemakaavoitusta ohjaavassa Raision yleiskaavassa vuodelta 2004 alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

Suunnittelualue on nykyisellään rakentamatonta tasaista peltomaata, jossa on pieni puustoinen kalliokumpare. Alueen itäreunaan Raisionkaaren varteen on toteutettu asfaltoitu pysäköintialue viereisen puutarhamyymälän tarpeisiin. Raisiontien ja Raisionkaaren liikennemelu ulottuu suunnittelualueelle. Lähes koko suunnittelualue on Kuanojan hulevesitulva-alueita Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) hulevesikartalla vuodelta 2023. Kaavoituksessa on tunnistettu hulevesien käsittelyn suunnittelutarpeen vaativuus.

Asemakaava laaditaan määräyksiltään väljänä, jolloin aluetta voidaan kehittää tulevaisuudessa monipuolisena julkisten palveluiden alueena. Raision kouluverkon kehittäminen perustuu kaupungin palveluverkkoselvityksen mukaiseen aluemalliin. Tarveselvitys koululle on valmistunut alkuvuodesta 2024 ja kaavatyötä edistetään samanaikaisesti koulun suunnittelun kanssa. Kaupungin tavoitteena on rakentaa yhtenäiskoulu noin 700 oppilaalle. Koulun käyttöönottoa tavoitellaan elokuulle 2028.

Asemakaavasunnittelun yhteydessä tutkitaan turvalliset ja sujuvat kevyen liikenteen yhteydet koululle.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa Myllypellon koulun asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnoksesta seuraavan lausunnon.

Varsinais-Suomen liitto kiittää Raision kaupunkia lausuntopyynnöstä.

Liitto esittää, että asemakaavoitettaessa yleiskaavallisen ohjauksen vastaisesti, tulee suunnittelualueella tarkastella laajemmalla alueella ja kiinnittää huomiota suunnitelmassa niin kaupunkikuvaa kuin kaupunkirakennetta muuttaviin tekijöihin. Myllypellon koulutontin sijainti on yleiskaavassa vaalittu, maisemaltaan avoin kohta, joka tulee ottaa koulukeskuksen kaavoituksen lisäarvoa tuovaksi lähtökohdaksi.

Lisäksi liitto esittää, että kaavan suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota ison monikäyttöisyyttä tavoittelevan yhtenäiskoulun saavutettavuuteen, sen kaupunkirakenteelliseen sijaintiin ja kytkeytymiseen niin kaupungin keskustaan, ympäröiviin kaupunginosaan kuin kaupunkiseudun liikennejärjestelmään ja joukkoliikenteeseen. Alueen turvalliset ja houkuttelevat joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn yhteydet tulee suunnitella huolella jo kaavoituksen yhteydessä.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Lausunnon saaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue, muut tilanteen mukaan

§ 65

Lausunto Ruskon Ketunluolan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen luonnoksesta

VSLDno-2024-208

Valmistelija / lisätiedot:

Virpi Mamia

virpi.mamia@varsinais-suomi.fi

maakunta-arkkitehti

Ruskon kunta on pyytänyt Varsinais-Suomen liitolta lausuntoa Ketunluolan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen luonnoksesta 7.6.2024 mennessä. Liiton lausunnolle on saatu lisäaikaa 17.6.2024 asti.

Lausuttavana olevan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen suunnittelualue sijaitsee Ruskon kunnan keskustaajaman itäpuolella Ketunluolanmäen, Nummisvuoren ja Ohjaluodon välisellä alueella noin kolmen kilometrin etäisyydellä kirkonkylästä. Alue rajautuu länsipuolella Ketunluolan asemakaava-alueeseen ja peltoon, pohjois- ja itäpuolella peltoon ja Isovuorentiehen, sekä eteläpuolella Ohjaluodontiehen. Kaava-alueeseen kuuluu myös uusi katualuevaraus asemakaava-alueelta Turun kaupungin rajalle. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 100 hehtaaria. Alue on pääosin Ruskon kunnan omistuksessa.

Laadittavan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa suunnittelualueelle noin 300 pientalotontin rakentaminen sekä suunnitella alueen liittyminen ympäröivään liikenneverkkoon. Suunnittelun pohjaksi on laadittu kaavarunko. Kokonaisuudessaan alueelle on tavoitteena osoittaa asumista noin 900 asukkaalle. Suunnitelma mahdollistaa alueen toteutumisen omatonttisilla yhdenasunnon omakotitaloilla.

Suunnittelualue on nykyisellään maaseutumaista haja-asutusaluetta. Alue on pääosin kallioista metsämaata sekä peltoa, ja alueen suurimmat korkeuserot ovat noin 20 metriä. Korkeimmat kalliolaet kohoavat noin 60 metrin korkeudelle merenpinnasta. Alueen pohjoisosassa on ojitettua suota. Alueen itä- ja eteläosassa sijaitsee maaseutumaista asutusta. Suunnittelualueella sijaitsee tällä hetkellä noin 20 asuinrakennusta, joista yksi on maatilan talouskeskus. Olemassa olevat rakennuspaikat ovat yksityisessä omistuksessa. Suunnittelualueella ei sijaitse palveluita. Lähimmät palvelut sijaitsevat kunnan keskustaajamassa, joka on linnuntietä n. 3 kilometrin päässä alueesta. Katuverkkopitkin matka on pidempi.

Maakuntakaavassa suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Alueita voidaan käyttää harkitusti myös haja-asutusluonteiseen pysyvään tai loma-asutukseen. Suunnittelumääräyksen mukaisesti olemassa olevien alueiden täydennykseksi ja laajennukseksi voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti haittaamatta, sekä maisema- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mm. uutta pysyvää asumista ja, erityislainsäädännön ohjaamana, myös muita toimintoja. Suunnittelualueen eteläosaan on osoitettu Nummisvuoren suojelualue (S). Merkinnällä osoitetaan

valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät luonnonsuojelualueet ja luontoarvoiltaan erityiset alueet. Nummisvuoren suojelualueen rajauksella on osoitettu myös arvokkaan geologisen muodostuman osa-alue.

Suunnittelualueen eteläosaan on maakuntakaavassa osoitettu yhdyskuntarakenteen laajentumisen selvitysalue, joka on varattu pitkällä aikavälillä tapahtuvalle kehitykselle turvattavaksi alueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaisesti mahdollinen alueiden käyttöönotto tulee ajoittaa aikaan, jolloin seudun yhdyskuntarakenteen kestävä kehitys sen mahdollistaa. Suunnittelulla voidaan tutkia alueen pitkän aikavälin kehittämisedellytyksiä arvioimalla vaikutukset ensisijaisten kaupunkikehittämisen kohdealueiden toteuttamiseen. Rakentaminen alueella ei saa laadullaan ja määrällään heikentää kaupunkikehittämisaikavälien ja taajamatoimintojen alueiden toteuttamista. Alueen suunnittelun tulee tukea kestävästi liikennejärjestelmän tavoitteita.

Lisäksi suunnittelualueen läpi kulkee ohjeellinen ulkoilureitti, jolla on merkitystä osana suunniteltua maakunnallista ulkoilureittiverkostoa ja jonka linjaus tarkentuu jatkosuunnittelussa. Suunnittelumääräyksen mukaisesti ulkoilureitin tarkkaa linjausta suunniteltaessa tulee hyödyntää olemassa olevia teitä ja kulku-uria sekä alueen ympäristön erityispiirteitä ja maisema

Yleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Suunnittelualueella voimassa oleva oikeusvaikutteinen Ruskon yleiskaava 2010 on vuodelta 1995. Asemakaavoituksesta käydyissä aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluissa Ruskon yleiskaava 2010 on todettu ilmeisen vanhentuneeksi, eikä se sellaisenaan ohjaa enää asemakaavan laadintaa.

Kaavoituksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on pidetty 20.5.2021. Viranomaisneuvottelun aikaan suunnittelualue oli noin 30 hehtaaria pienempi kuin nyt lausunnolla olevassa suunnitelmassa. Viranomaisneuvottelussa Varsinais-Suomen liitto on esittänyt kysymyksen kunnalle, onko alueen käyttöönoton ajankohta linjassa sen kanssa, mitä maakuntakaavoituksessa on alueelle osoitettu ja määrätty, ja pyytänyt yleiskaavallista tarkastelua asemaavan perusteeksi. Viranomaisneuvottelussa Ruskon yleiskaava todettiin vanhentuneeksi.

Varsinais-Suomen liitto on vastaanottanut 6.6.2024 huolestuneen kirjeen kaava-alueen osallisilta ja maanomistajilta Ruskon kunnasta. Viestin ydinsanoma on avunpyyntö kaava-alueen osallisilta ja yksityisiltä maanomistajilta Varsinais-Suomen liitolle tullakseen kuulluksi Ketunluolan aluetta koskevassa kaavoitusprosessissa.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää antaa Ruskon Ketunluolan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen luonnoksesta seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto kiittää Ruskon kuntaa lausuntopyyntöä.

Ruskon kunta on asemakaavoittamassa pientaloaluetta alueelle, joka on maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Alueen läpi on maakuntakaavassa osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti. Lisäksi alueelle on osoitettu Nummisvuoren suojelualue (SL).

Maakuntakaavassa osalle asemakaava-aluetta kohdistuu maankäytön strateginen kehittämisperiaatemerkinä ”Yhdyskuntarakenteen laajentumisen selvitysalue”, jonka selite kuuluu ”Pitkällä aikavälillä tapahtuvalle suunnitellulle ja kehitykselle turvattava alue.” Merkinä on hyväksytty Taajamien, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavassa (TPLMK) vuonna 2018. Merkinän suunnittelumääräyksen mukaan ”*Mahdollinen alueiden käyttöönotto tulee ajoittaa aikaan, jolloin seudun yhdyskuntarakenteen kestävä kehitys sen mahdollistaa. Suunnittelulla voidaan tutkia alueen pitkän aikavälin kehittämisedellytyksiä arvioimalla vaikutukset ensisijaisten kaupunkikehittämisen kohdealueiden toteuttamiseen. Rakentaminen alueella ei saa laadullaan ja määrällään heikentää kaupunkikehittämisen kohdealueiden ja niihin sisältyvien taajamatoimintojen alueiden toteuttamista. Alueen suunnittelun tulee tukea kestävän liikennejärjestelmän tavoitteita.*”

Maakuntakaavassa esitetty Turun kaupunkiseudun yhdyskuntarakenne perustuu Turun kaupunkiseudun rakennemallissa vuosina 2010–2013 selvitettyyn yhdyskuntarakenteen pitkän aikavälin tavoitteeseen. Ruskon kunta on mukana MAL-sopimuksessa, jonka toimenpiteillä edistetään rakennemallin ja sitä oikeusvaikutteisesti vahvistavan maakuntakaavan toteutumista. 2013 hyväksyttyä rakennemallia ollaan päivittämässä MAL-kaupunkiseudun yhteistyönä vuonna 2025. Rakennemallin päivityksen yhtenä ensisijaisena päämääränä on tarkistaa rakennemallin vastaavuus reilussa vuosikymmenessä maankäytön kehittämisen toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin erityisesti ilmastokestävyyden näkökulmasta. Päivitys tulee määrittelemään myös maakuntakaavaan tarkistuksen tarpeet.

Turun kaupunkiseudun taajamien kehityksessä yhdyskuntarakenteen käytön tehostaminen ennen uusien alueiden käyttöönottoa on ollut johtava tavoite yhteistyössä laaditun rakennemallin pohjalta. Vuosina 2021-2022 laaditun tarkastelun mukaan väestönkasvu Varsinais-Suomen taajamissa on ollut hitaampaa kuin taajamien pinta-alan kasvu. Taajamien väestötiheys siis pienenee: kun vuonna 2000 taajamien väestötiheys Varsinais-Suomessa oli noin 710 asukasta neliökilometrillä, vuonna 2020 asukkaita neliökilometrillä oli enää noin 610. Koko maakunnan tasolla taajamien pinta-ala on kasvanut 2000-luvulla yli nelinkertaisella nopeudella väestönkasvuun verrattuna. Turun kaupunkiseudulla taajamien pinta-alan kasvun ja väestönkasvun välinen ero on ollut jonkin verran muuta maakuntaa pienempi: MAL-alueella taajamien pinta-alan kasvu on ollut 2000-luvulla yli kaksinkertaista väestönkasvuun verrattuna, ja Turun keskustaajamankin alueella lähes kaksinkertaista (Maakunnan tila, kevät 2022)

Liitto pitää Ruskon Ketunluolan alueen asemakaavoitusta n. 900 asukkaan pientaloalueena Turun kaupunkiseudun ilmastokestävän yhdyskuntarakenteen kehittämisen näkökulmasta ennenaikaisena, ja siksi pitää erittäin tärkeänä, että asemakaavan perusteluiksi laaditaan riittävän laaja yleiskaavatasoinen tarkastelu kunnan yhdyskuntakehityksestä. Asemakaavaluonnoksen materiaaleissa sellaista ei ole esitetty. Ketunluolan asemakaavaan suunniteltu yhdyskuntarakennearatkaisu,

palveluverkko ja kytkeytyminen seudun liikennejärjestelmään eivät tällä hetkellä seudullisesta näkökulmasta riittävästi vastaa maakuntakaavan suunnittelumääräyksissä esitettyihin tavoitteisiin alueen rakentamisen laadusta, määrästä eikä kestävästi liikennejärjestelmän kehittämisestä. Varsinais-Suomen liitto katsoo, että Ruskon Ketunluolan asemakaava ei kaavamateriaalissa esitetyin perustein vastaa seudun asemakaavoitusta ohjaavien suunnitelmien ja strategioiden sisältöä.

Varsinais-Suomen liitto pitää Ketunluolan asemakaavasuunnitelmaa esimerkkinä kaavoituksesta, joka poikkeaa merkittävästi seudullisessa yhteistyössä sovitusta linjauksista, eikä noudata kuntakaavoitusta ohjaavien kaavatasojen oikeusvaikutteista ohjausta. Varsinais-Suomen alueella on hyvin harvinaista, että kuntalaiset kääntyvät liiton puoleen tullakseen kuulluiksi alueensa kuntakaavoitusta koskevassa prosessissa. Varsinais-Suomen liitto pyytää Ruskon kuntaa tarkistamaan merkittävän suunnittelutyön kuulemisen käytäntöjä ja käymään oikeudenmukaista dialogia kaavan osallisten kanssa suunnittelun eri vaiheissa.

Ketunluolan alueen asemakaavasuunnitelma kaava-alueen sijainnissa on ajanhetken toimintaympäristöön peilattuna jokseenkin vanhanaikainen, eikä toteuta tässä ajassa hyvälle yhdyskuntasuunnittelulle asetettuja tavoitteita. Ketunluolan kaavasuunnitelma ei ole ekologisesti eikä taloudellisesti kestävä suunnitelma. Pientaloaluesuunnitelmassa ei ole etsitty innovatiivista suhdetta esimerkiksi sosiaalista kestävyyttä kehittävään asuinaluerakenteeseen tai muita eletyssä ajassa tarvittuja uusia ajatuksia. Kunnan omistamalla maa-alueella uuden alueen asemakaavoituksessa on hyvä tilaisuus etsiä pienen mittakaavan ratkaisuja, joilla voidaan luoda mallia mm. ylisukupolvista asumista tai muuta sosiaalista turvaverkkoa tukevalle elinympäristölle, mikä voisi perustella ennestään lähes rakentamattoman alueen edelleen kehittämistä. Varsinais-Suomen Liitto kannustaa etsimään nykyisen taajamarakenteen ulkopuolelle esitettävään suunnitelmaan innovatiivisia, yhteiskunnan kestävyyttä edistäviä maankäytön ratkaisuja, ja kehittämään aluetta vaihe kerrallaan kokonaisrakennetta huomioiden.

Ketunluolan asemakaavaluonnoksen asiakirjoissa alueella voimassa olevista maakuntakaavamerkinnöistä annetut tiedot ovat aiheellista korjata oikeiksi. Alueella voimassa olevat maakuntakaavan karttamerkinnät ja niiden määräykset on tarkistettavissa Varsinais-Suomen liiton nettisivustolta löytyvästä digitaalisesta maakuntakaavayhdistelmästä.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Lausunnon saaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue, muut tilanteen mukaan

§ 66

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheita Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen

Varsinais-Suomen liitto ei anna seuraavista lausuntopyynnöistä lausuntoa, koska liitolla ei ole niistä huomautettavaa eivätkä ne ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnittelun kanssa:

1. Destia Oy:n maa-aineslupa Kemiönsaaren tilalla Korpsnokärret 6:1 (7.5.2024/220)
2. Etelä-Suomen AVI:n Kauriskallion Munatukku Nikula Oy:n Someron munituskanalahanke (15.5.2024/241)
3. Etelä-Suomen AVI:n Munax Oy:n Mymämäen munituskanalan laajennushankkeen päivitetystä ympäristövaikutusten arviointiselostus (15.5.2024/242)
4. Kemiösaaren Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavan muutosluonnos Norra Furuholm (301/7.6.2024)
5. Kemiösaaren Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavan ja Västanfjärdin rantayleiskaavanmuutos Grånäs-Grundvik (302/7.6.2024)
6. Koski TI kunnan Kirkonseudun korttelien 51, 52, 53, 56 ja 61 eli Pappilantähti alueen asemakaavanmuutos (16.5.2024/245)
7. Koski TI kunnan Jokimetsän alueen asemakaavanmuutosluonnos (16.5.2024/246)
8. Loimaan kaupungin Lamminkadun ympäristön asemakaava (21.5.2024/257)
9. Loimaan kaupungin Papinkadun korttelin 6 osan asemakaavanmuutos (21.5.2024/258)
10. Oikorata Salon kaupunkialueella -asemakaavanmuutos (3.6.2024/287)
11. Paimion keskustan rata-alueen asemakaavanmuutos (4.6.2024/292)
12. Paraisten kaupungin Paraistenportin ranta-asemakaavan osan muutos ja laajentaminen (23.4.2024/198)
13. Paraisten kaupungin Timmerholmin ranta-asemakaava (238/14.5.2024)
14. Paraisten kaupungin Houtskarlin Hyypeisten Hästön ranta-asemakaavanluonnos (247/16.5.2024)
15. Salon Riikki-Mustamäki yleiskaavan muutos (212/2.5.2024)
16. Pyhärannan kunnan Ihoden asemakaava (18.4.2024/192)
17. Suomen ympäristökeskuksen hankevastaavan vastaus aiempiin lausuntoihin Ruotsin talousvyöhykkeen Eystrasalt-merituulipuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (6.5.2024 /214)
18. Työ- ja elinkeinoministeriön Suomen yhdenmetytys energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP) päivitys (22.5.2024/260)
19. Uudenkaupungin Korsaaaren ranta-asemakaavanmuutosluonnos (21.5.2024/259)
20. Uudenkaupungin Telakkatien asemakaavamuuosluonnos (30.5.2024/285)
21. Ympäristöministeriön asetus rauhoitettujen eläinten aiheuttaminen vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun asetuksen muuttamisesta (23.5.2024/261)
22. Ympäristöministeriön lakiluonnos ilmastolain muuttamisesta (27.5.2024/266)

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää ilmoittaa em. tahoille listauksen mukaisesti, ettei liitto anna asioista lausuntoa.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

§ 67

Mahdolliset muut asiat

Käsitellään mahdollisia muita asioita.

Päätös

Maakuntavaltuusto hyväksyi Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan kokouksessaan 14.6.2021. Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavalla tarkistettiin ja täydennettiin voimassa olevaa kokonaisumaakuntakaavaa. Siinä käsiteltiin keskeisten luonnonvarojen käyttömahdollisuuksia sekä niiden yhteensovittamista luonnonarvojen sekä virkistystyksen ja matkailun kehittämistarpeiden kanssa. Maakuntahallitus päätti 13.9.2021 määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Valtuuston hyväksymispäätöksestä tehtiin neljä valitusta, jotka Turun hallinto-oikeus hylkäsi 30.8.2023 antamallaan päätöksellä (H1530/2023). Kaksi valitusta kohdistui veneilyn runkoväylämerkintään Omenaistenaukolta Naantalin Vanhankaupungin vierasvenesatamaan, yksi Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien rajalla sijaitsevan Kirvessuon suojelualuemerkintään (S) ja yksi Turun Erikvallanniemen virkistysaluemerkintään (V). Kolme asianosaista henkilöä/tahoa on hakenut korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa. Valitusluvat koskevat kaikkia em. merkintöjä.

Korkein hallinto-oikeus ei 12.6.2024 antamassaan ratkaisussaan myöntänyt valituslupaa. Näin ollen maakuntavaltuuston hyväksymä Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava on kaikilta osin lainvoimainen.

Merkittiin tiedoksi.

§ 68

Kokouksen päättäminen

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 8:42.